

Temat 8

Wiadomości o Piśmie Świętym

Rozszerzenie tematu 6 z części 3

Kanoniczność ksiąg biblijnych

Kanon, czyli katalog Świętych Ksiąg, został ustalony w IV wieku. Kościół podając kanon ksiąg biblijnych, gwarantuje swoim autorytetem, że są one natchnione i zawierają nieomylną wiarę oraz obyczaje uznane przez Boga.

Na przestrzeni lat pojawiały się różne księgi, zawierające błędy w nauce, przekształcające nauczanie Jezusa i sięjące zamęt wśród wierzących.

Kanoniczność ksiąg biblijnych wynikała z troski Kościoła. Znanych jest wiele utworów równoległych do czasu powstania Ewangelii, zawierających wiele cennych pouczeń dla chrześcijan, które jednak nie zostały wpisane do Kanonu. W Piśmie Świętym nie miały znaleźć się „pobożne” księgi, ale żywe słowo Boga.

Podział ksiąg biblijnych

Nie wszystkie księgi Pisma Świętego mają jednakowy styl. Księgi Starego Testamentu ze względu na ich gatunek literacki oraz treść i przesłanie, jakie w sobie noszą, można podzielić w następujący sposób:

- **Księgi historyczne** opisujące konkretne wydarzenia z historii Narodu Wybranego, których treść można porównać z wydarzeniami z historii powszechnej. Zawierają konkretne informacje o czasie i miejscu danego wydarzenia. Należą do nich *Pięcioksiąg Mojżeszowy* (Księgi Rodzaju, Wyjścia, Kapłańska, Liczb i Powtórzonego Prawa) oraz pierwsze 16 ksiąg, które umieszczono zaraz po Pięcioksięgu (m.in. Księgi Kronik, Królewskie czy Samuela). Spośród ksiąg historycznych można wyróżnić jeszcze księgi **historyczno-dydaktyczne**, czyli takie w których bardziej zwraca się uwagę na walor pouczenia niż dokładność historyczną (Księgi Rut, Tobiasza, Judyty i Estery).
- **Księgi dydaktyczne (mądrościowe)** zawierają określone pouczenia dla Narodu Wybranego, są przestrożą lub zachętą (np. historia Hioba jako zachęta do wytrwania w uciskach lub *Pieśń nad Pieśniami* jako pochwała miłości). Jest ich siedem i należą do nich *Księga Hioba*, *Psalmy*, *Przysłów*, *Koheleta*, *Pieśni nad Pieśniami*, *Mądrości* oraz *Syracha*.
- **Księgi prorockie** opisujące życie i działalność poszczególnych proroków izraelskich. Wyróżniamy czterech **proroków większych** (Izajasz, Jeremiasz, Ezechiel i Daniel) oraz dwunastu proroków mniejszych. Nie chodzi tu jednak o wielkość

księgi ani o wzrost proroków, tylko znaczenie proroctwa i samego proroka w dziejach Izraela. Dodatkowo wyróżniamy jeszcze *Księgę Barucha* oraz *Księgę Lamentacji*, przez niektórych uważane za części *Księgi Proroka Jeremiasza*.

Podobnie można podzielić księgi Nowego Testamentu:

- **Księgi historyczne** (Ewangelie oraz Dzieje Apostolskie),
- **Księgi dydaktyczne** (listy apostołskie),
- **Księga prorocka** (Apokalipsa św. Jana).

Tytuły ksiąg pochodzą z określenia autora utworu lub głównego bohatera.

Języki biblijne i tłumaczenia

Stary Testament w większości jest spisany po hebrajsku. Fragmenty są aramejskie, a kilka ksiąg napisano po grecku.

Nowy Testament w większości spisano w grece. Zawiera jednak zwroty aramejskie czy hebrajskie (*Talitha kum*, *Effatha*, *Abba*, *Eloi*, *Eloi Lema sabachtani* itp.).

Tłumaczenie z greki na łacinę to Wulgata. W głównej mierze dokonał jej św. Hieronim (V w.). Z Wulgaty Pismo Święte przetłumaczono na języki narodowe (np. *Biblia ks. Jakuba Wujka* z XVI wieku). Współczesne tłumaczenia są z języków oryginalnych (*Biblia Tysiąclecia* – wyd. V używane w lekcjonarzach, *Biblia Paulistów*, *Biblia Poznańska*).